

EEN ZELDZAME ANOMALIE

J. G. DE BOER

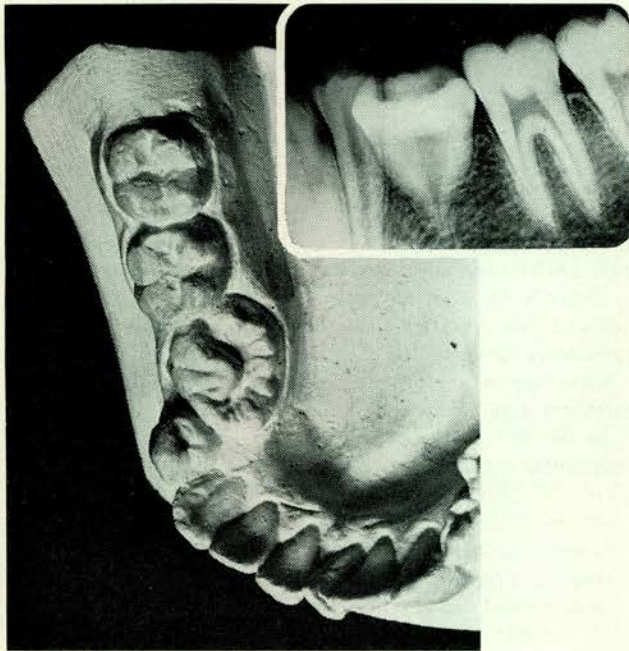
Het model dat afbeelding 1 toont, is al ruim twintig jaar in mijn bezit. De tweede premolaar rechts onder (afb. 1 en 2) heb ik altijd beschouwd als een teratologische vorming, een wonderprodukt in de ware zin des woords, d.w.z. een wonderlijke ontwikkeling, die zich slechts door een uitzonderlijk toeval zou kunnen herhalen. Een tweede geval ben ik in de literatuur nooit tegengekomen.

Niet lang geleden echter, ontving ik van collega M. E. van Doorn de volledige documentatie van een bijzonder interessant geval uit de afdeling Mondheelkunde van de R.U. te Groningen (afb. 3-5). Een meisje van twaalf jaar was in het bezit van twee tweede onderpremolairen, welke kroonontwikkeling een frappante gelijkenis vertoont met

die van het eerstgenoemde element. Ook hier de grootste mesio-distale afmeting aan de linguale zijde, en een brede, U-vormige occlusale groeve.

In tegenstelling echter tot het eerder genoemde element

Afb. 2

Afb. 1

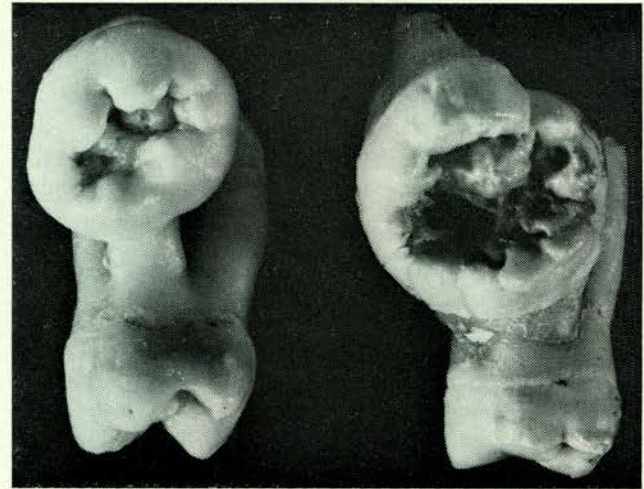
Afb. 3

Afb. 4

Afb. 5

Afb. 6

dat een kegelvormige wortel bezit, is bij deze beide premolaren nauwelijks een wortel aanwezig; men zou beter kunnen spreken van een sluitplaat.

Dat een dergelijke kroonvorm geen monopolie is van de tweede premolaar in de onderkaak, bewijzen de afbeeldingen 6 en 7, die twee derde molaren uit de linkerbovenkaak tonen, vergroeid met de tweede molaar. Een van deze elementen heeft een conische wortel, het andere een „sluitplaat”.

Teratoïde vormen kunnen een uiting zijn van reductie. Het is wellicht geen toeval dat deze anomalie zich voordoet bij tweede onderpremolaren en derde molaren, elementen die vaak agenetisch of gereduceerd zijn.

Na inzending van deze bijdrage ontving ik van collega H. Nieboer een 25 en een 28, geïmpacteerd in dezelfde mond, van bovenbeschreven vorm met „sluitplaat”.

Adres: Prof. J. G. de Boer,
Vijverlaan 49,
Epe (Gld.).

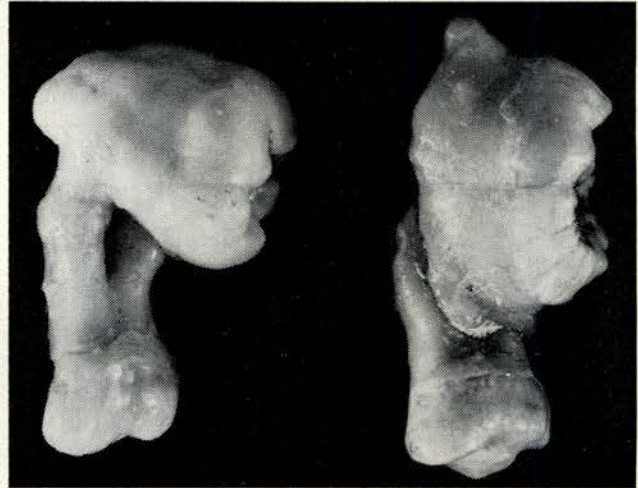
BOEKBESPREKINGEN

J. D. de Stoppelaar: *Streptococcus mutans, Streptococcus sanguis and dental caries*. Dissertatie Rijksuniversiteit te Utrecht. 71 pag. Drukkerij Elinkwijk, Utrecht 1971.

Collega De Stoppelaar geeft met deze verzameling van publikaties van onderzoekingen over de vermoedelijk meest belangrijke cariësverwekkende plaque-micro-organismen ook de tandarts-algemeen-practicus de gelegenheid om zich een modern en breed beeld van de cariësetiologie te vormen.

De auteur en zijn medewerkers (voornamelijk het team van Prof. Backer Dirks) hebben het zich zelf niet gemakkelijk gemaakt, en het spreekt vanzelf dat de inhoud van een publikatie met een dergelijk hoog wetenschappelijk niveau bij de niet-specialist alleen maar overkomt wanneer hij zich enige moeite getroost.

Het is echter de moeite waard. Ondanks de grote lijn welke in deze onderzoekingen te onderkennen valt, vormen de hoofdstukken als vrij zelfstandige artikelen alle een mooi afgerond geheel: een beschrijving van de biochemische en serologische kenmerken van stammen van *Str. mutans* en *sanguis*; de vorming van intracellulair polysaccharide door *Str. mutans* en de factoren, welke de vergisting van deze substraatvoorraad begunstigen; de correlatie tussen het voorkomen van *Str. sanguis*, *Str. mutans* en cariës bij kinderen; de invloed van experimentele veranderingen in de consumptie van suikers zoals saccharose (gewone suiker) en glucose (druivensuiker) op de aanwezigheid van *Str. mutans* en *sanguis*; de betekenis van de kleverigheid van extracellulaire polysacchariden voor de cariogeniteit van *Str. mutans*.

Afb. 7

De discussies van de resultaten zijn niet alleen verhelderend, maar ook kritisch en zij zullen de lezer ongetwijfeld op een stimulerende wijze aan het denken zetten. Degenen die moeite hebben met vaktermen in het Engels zullen verheugd zijn de begrippen en gedachten in grote lijnen in de inleiding in het Nederlands te kunnen lezen.

K. G. König

W. Rosenthal, W. Bethman, A. Biemengraber e.a.: *Spezielle Zahn-, Mund- und Kieferchirurgie*. 3e druk, 556 pag., 691 afb. Johann Ambrosius Barth, Leipzig 1971. Prijs DM 63,-.

De derde druk van dit boek is tot stand gekomen door samenwerking van klinici en patholoog-anatomen; samenwerking ook in die zin, dat de behandelde onderwerpen steeds gezamenlijk worden beschreven en niet in afzonderlijke capita uiteenvallen.

Het boek bestaat uit drie grote onderdelen, nl. de misvormingen van aangezicht en kaken (aangeboren spleten, aangeboren afwijkingen van het gebit en dysgnathieën), in de mond voorkomende ziekten als aspecifieke en specifieke ontstekingen, dermatosen, osteopathieën, artropathieën, ziekten van de speekselklieren, afwijkingen van het zenuwstelsel en tenslotte een afzonderlijk gedeelte over de tumoren van aangezicht en mondholte.

In elk van de drie delen wordt ook meer of minder uitvoerig de behandeling van de beschreven afwijkingen besproken.

Mijn eerste indruk: een goed uitgegeven boek met afbeeldingen van matige tot redelijke kwaliteit. De anatomische illustraties zijn zeer duidelijk. Het Duits is minder „duits” dan in andere mij bekende leerboeken; het boek is goed